ОЦІНКА СТАНУ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМ КАПІТАЛОМ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

ASSESSMENT OF THE CURRENT CAPITAL MANAGEMENT OF TRADING ENTERPRISES

УДК 338.12
https://doi.org/10.32843/infrastruct35-69

Щербань О.Д.
к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансів і кредиту
Харківський інститут фінансів
Київського національного торговельно-економічного університету
Чемчикаленко Р.А.
к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансів і кредиту
Харківський інститут фінансів
Київського національного торговельно-економічного університету
Каліненко А.Л.
студент
Харківський інститут фінансів
Київського національного торговельно-економічного університету

У статті проаналізовано стан управління оборотним капіталом торговельних підприємств. Установлено, що від ефективності управління саме цією складовою частиною капіталу передусім і залежить ефективність діяльності всієї галузі. Визначено, що, з одного боку, простежується поступове зростання обсягу власних коштів, зростання доходів торговельних підприємств та збільшення обсягу грошових коштів, що дає привід стверджувати про поступове поліпшення ситуації у сфері торгівлі. А з іншого боку, підприємства цього сектору економіки практично позбавлені власних оборотних коштів, простежується низький рівень рентабельності використання оборотних активів та сповільнення обороту запасів та дебіторської заборгованості, що може свідчити, передусім, про зниження рівня конкурентоспроможності підприємств даного сектору. Обґрунтовано, що вищезазначені проблеми створюють загрозу стабільному існуванню економічної системи країни, а тому потребують більш детального аналізу та негайного вирішення.

Ключові слова: *капітал, оборотний капітал, обіговий капітал, робочий капітал, підприємство, стан, оцінка.*

В статье проанализировано состояние управления оборотным капиталом торговых предприятий. Установлено, что от эффективности управления именно этой составляющей капитала прежде всего и зависит эффективность деятельности всей отрасли. Определено, что, с одной стороны, наблюдается постепенный рост объема собственных средств, рост доходов торговых предприятий и увеличение объема денежных средств, что дает повод утверждать о постепенном улучшении ситуации в сфере торговли. А с другой стороны, предприятия этого сектора экономики практически лишены собственных оборотных средств, прослеживается низкий уровень рентабельности использования оборотных активов и замедление оборота запасов и дебиторской задолженности, что может свидетельствовать, прежде всего, о снижении уровня конкурентоспособности предприятий данного сектора. Обосновано, что вышеуказанные проблемы создают угрозу стабильному существованию экономической системы страны, а потому требуют более детального анализа и немедленного решения.

Ключевые слова: *капитал, оборотный капитал, рабочий капитал, предприятие, состояние, оценка.*

The article analyzes the state of management of working capital of trading enterprises. It is demonstrated that on the average in the country more than 51% of total funds of domestic enterprises concentrated in working capital is understandable the importance of this problem in the whole country. Considering the fact that in the sphere of wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles, the share of working capital reached almost 87% as of 01.01.2019, we can conclude that the efficiency of operation depends primarily on the efficiency of managing these funds. enterprises according to the economic sector. At the same time, taking into account the fact that the sixth part of the net profit is formed in the trade and repair of motor vehicles, it is impossible to overestimate the influence which makes the management of working capital of enterprises of the aforementioned sector of economy above the welfare of the country as a whole, which again confirms relevance of the topic of this study. It is established that efficiency of activity of the whole branch depends on efficiency of management of this particular component of capital. It has been determined that, on the one hand, there is a gradual increase in the volume of own funds, an increase in the income of trading enterprises and an increase in the volume of funds, which gives rise to the gradual improvement of the situation in the sphere of trade. On the other hand, the enterprises of this sector of the economy are practically deprived of their working capital, there is a low level of profitability of the use of current assets and a slowdown in inventory turnover and accounts receivable, which may indicate, first of all, a decrease in the level of competitiveness of enterprises in this sector. It was found that the most difficult for the trade enterprises was the period from 2013 to 2016, when the enterprises showed not only the presence of net loss, but also the complete lack of equity. In turn, the aforementioned problems pose a threat to the stable existence of the country's economic system and therefore require more detailed analysis and immediate resolution.

Key words: *capital, working capital, enterprise, condition, valuation.*

Постановка проблеми. Зважаючи на те, що в середньому по країні понад 51% сукупних коштів вітчизняних підприємств зосереджено в оборотному капіталі, зрозумілою є актуальність цієї проблеми. Зважаючи ж на той факт, що у сфері оптової та роздрібної торгівлі, ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів частка оборотних коштів станом на 01.01.2019 досягала майже 87%, можна дійти висновку, що від ефективності управління цими коштами передусім і залежить ефективність функціонування підприємств відповідного сектору економіки. Водночас, беручи до уваги той факт, що шоста частина чистого прибутку формується саме у сфері торгівлі та ремонту автотранспортних засобів, не можна переоцінити того впливу, що здійснює ефективність управління оборотними коштами підприємств вищезазначеного сектору економіки на добробут країни у цілому, що ще раз підтверджує актуальність вибору теми даного дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розвитку теорії та практики управління оборотним капіталом підприємств і організацій присвятили свої праці такі відомі вітчизняні та зарубіжні економісти, як М. Білик, І. Бланк, С. Голов, М. Мазаракі, А. Карбовник, В. Савчук, О. Терещенко, Н. Ушакова, В. Бочаров, В. Ковальов, М. Крейніна, В. Леонтьєв, Є. Шохін, Є. Брігхем, Р. Брейлі, Ван Хорн, С. Майєрс, С. Росс, А. Шапіро та багато інших.

Разом із тим слід зазначити, що під час дослідження проблем управління оборотним капіта-

лом недостатньо уваги приділяється витратам, які виникають у процесі управління оборотними активами, які саме й уособлюють у собі матеріалізовану форму капіталу підприємств; не повною мірою обґрунтовуються логістичні підходи до управління запасами та не береться до уваги специфіка функціонування промислових і торговельних підприємств; мають місце недосконалі методичні підходи до управління грошовими коштами та поточними фінансовими інвестиціями; відсутня чітка картина ситуації, що склалася сьогодні у сфері управління оборотними коштами, у тому числі торговельних підприємств, тощо. Це спричинило об'єктивну потребу в подальшому розробленні теоретичних і методико-прикладних засад удосконалення управління оборотним капіталом підприємств з урахуванням сучасного стану вітчизняного бізнесу, зокрема підприємств сфери торгівлі, а також передового світового досвіду.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження сучасного стану управління оборотним капіталом торговельних підприємств України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Перш ніж розпочати аналіз коефіцієнтів і показників, що характеризують стан управління оборотним капіталом вітчизняних торговельних підприємств, хотілося б звернути увагу на той факт, що в межах даного дослідження як синонімічні поняття будуть використовуватися терміни «оборотний капітал», «обіговий капітал», «оборотні активи», «оборотні кошти», які, по суті, характеризують одне економічне явище – кошти, які знаходяться в обороті не більше одного операційного циклу чи року, змінюють свою товарно-речову форму й не амортизуються, а повністю переносять свою вартість на продукцію, що виготовляється, чи послуги, що надаються їх споживачам.

Своєю чергою, у практиці фінансового аналізу для оцінки ефективності управління оборотним капіталом підприємства найчастіше використовують такі показники, як: обсяг робочого капіталу (або ж обсяг власного оборотного капіталу, тобто тієї частини оборотних активів, які профінансовано власниками підприємства. При цьому, зважаючи на існування двох принципових підходів до визначення даного показника як через різницю власного капіталу та необоротних активів чи оборотних активів і поточних зобов'язань, визначимо розмір робочого капіталу вітчизняних торговельних підприємств із використанням обох підходів); коефіцієнт оборотності й тривалість обороту оборотних коштів та їх складників (при цьому, зважаючи на автокореляційний характер зв'язку між оборотністю та тривалістю обороту активів чи пасивів, ми розглядатимемо лише коефіцієнти оборотності); рівень мобільності та рентабельність використання оборотних активів тощо.

Саме на аналіз змін, що відбуваються з відповідними показниками вітчизняних підприємств сфери торгівлі, спрямовано нашу увагу. Але перш ніж представити отримані результати розрахунків ефективності управління оборотним капіталом торговельних підприємств, звернемо увагу на вихідні дані цих розрахунків (табл. 1).

На перший погляд, у цій сфері відбуваються стагнаційні процеси, про що свідчать не тільки скорочення обсягу власного капіталу, нестабільна динаміка чистого прибутку та зростання поточних зобов'язань, а й погіршення структури оборотних активів (збільшується частка запасів та дебіторської заборгованості). За 2011–2017 рр. збільшення становило 5,16% та 2,39% відповідно. Проте більш цікавим є інший факт: у структурі оборотних активів на кінець 2017 р. сумарна частка запасів, дебіторської заборгованості й грошових коштів становила 85,04%, тоді як на кінець 2017 р. – 93,67%, таким чином, частка поточних фінансових інвестицій та інших оборотних активів становила 14,96% та 6,33% відповідно. Про що це може свідчити? Як правило, до цього виду інвес-

Таблиця 1

Вихідні дані щодо аналізу показників, які характеризують ефективність управління оборотним капіталом торговельних підприємств України, млн грн [1]

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ВК	105728,3	106525,9	97560,1	995878,1	-67325,4	-27173,6	26231,7	58818,6	68196,1
НА	192611,3	186704,4	217565,2	202201,2	210930,3	243226,1	276868,8	166526,1	177637,7
ОА	858473,1	914972,8	930514,9	968579,8	1186489,7	1546403,3	1715815,4	1097239,8	1119669,2
ПЗ	805326,6	848229,4	882789,9	-24005,6	1212225,4	1543044,3	1671853,9	1076157	1100222,4
ЧД	-	-	-	1704212	1985754	2443707,4	3050800,9	-	-
СВ	-	-	-	1469475	1693020	2118920,9	2659079,3	-	-
З	171776	186463	190731,4	205624,2	278657,2	342263,3	431912,7	-	-
ДЗ	511343,1	548189,6	560446,8	575447,3	702986,9	997460,4	1063046,5	-	-
ГК	46906,4	46730,9	56632,1	70412,3	95898,4	102820,9	112288,4	-	-
ЧП	12070,8	210,6	-13248,5	-133219,4	-88161	-4841,8	25874,2	70556,2	12134,8

Де: ВК – власний капітал; НА – необоротні активи; ОА – оборотні активи; ПЗ – поточні зобов'язання (поточні зобов'язання і забезпечення); ЧД – чистий дохід; СВ – собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг); З – запаси (оборотні активи в запасах товарно-матеріальних цінностей); ДЗ – дебіторська заборгованість; ГК – грошові кошти; ЧП – чистий прибуток.

тицій належать вкладення підприємством тимчасово вільних коштів у банківські депозити, короткострокові цінні папери та інші дохідні фінансові інструменти для формування ліквідних резервів та одержання доходів, тому одразу напрошується думка про те, що в 2011 р. можливості підприємств сфери торгівлі до інвестування своїх коштів були дещо більші, ніж на кінець 2017 р. В абсолютному ж виразі обсяг поточних фінансових інвестицій у 2011 р. становив 88 368,6 млн грн, а в 2017 р. – лише 41 714,2 млн грн.

Ще одним «неприємним сюрпризом», на нашу думку, є стрімке зростання обсягу дебіторської заборгованості (за період із 2011 по 2017 р. його зростання становило 2,08 рази), що свідчить не тільки про погіршення платіжної дисципліни контрагентів підприємств даного сектору економіки, а й про зниження запропонованих ними товарів і послуг, що, врешті-решт, і призводить до накопичення заборгованості.

Натомість зростання майже в 2,4 рази обсягу грошових коштів не уявляється настільки позитивним явищем, оскільки не призвело до значних змін у структурі оборотного капіталу підприємств.

Стосовно ж позитивних зрушень у формуванні капіталу вітчизняних торговельних підприємств необхідно відзначити полегшення його структури. Так, якщо в 2011 р. на кожну гривню необоротного капіталу припадало 4,46 грн оборотних коштів, то вже в 2017 р. це співвідношення становило 1:6,30. При цьому, як відомо, полегшення структури капіталу має провокувати зниження рівня накладних витрат та зменшення чутливості підприємств до зміни доходу (виручки). Відповідно, такі позитивні зміни мали б відобразитися й на фінансових результатах підприємств торгівлі, натомість ми бачимо, що обсяг чистого прибутку в 2011 і 2017 рр. майже рівний, але, зрозуміло, у фактичних цінах.

Помітним є й той факт, що найбільш складним для підприємств торгівлі, напевне, був період 2013–2016 рр., коли підприємства такого сектору економіки, як оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів демонстрував не тільки наявність чистого збитку, а й повну відсутність власного капіталу. Відповідно, зростання чистого фінансового результату, відносна стабілізація обсягу власного капіталу, нарощення грошової маси доволі часто декларуються окремими фахівцями, особливо політиками, як ознаки подолання кризи, у тому числі й у сфері торгівлі. Отже, напрошується питання: чи насправді найгірші моменти вже пройдені й «дно» вже значно позаду?

Для відповіді на це питання скористаємося розрахунками невеликої кількості ключових, на нашу думку, показників, які мають підтвердити чи спростувати ідею про подолання кризових явищ у сфері торгівлі чи принаймні зменшення їхньої дії (табл. 2).

Ми не претендуємо на винятковість вибраного нами набору критеріїв оцінювання ефективності управління оборотним капіталом торговельних підприємств України. Проте, дослідивши низку досліджень із цього приводу [2–10], ми побачили, що в переважній більшості з них головним критерієм ефективності управління оборотним капіталом є або ж оборотність капіталу, або ж тривалість його обороту [2; 4; 6; 7]. Однак, на нашу думку, визначення оборотності – не панацея. Звичайно, за рахунок прискорення обороту обігових коштів можна зменшити потребу в них, але є ті реперні точки, які в жодному разі не можна перетинати, й однією з таких реперних точок, на нашу думку, є саме обсяг власних оборотних коштів. За наявності в обороті достатнього обсягу власних коштів проблема оборотності може відійти на другий план, і, відповідно, їх нестача призводить до потреби в пришвидшенні обігу оборотних коштів.

Часто для оцінки ефективності управління оборотним капіталом використовуються показники рентабельності. Зокрема, цікавою є модель В.Г. Когденко, котра є дещо видозміненим варіантом моделі Du Pont [9, с. 88]. Дійсно, обсяг власних оборотних коштів значною мірою залежить від рентабельності їх використання, а тому ці показники однозначно є не зайвими в моделі оцінки ефективності управління оборотним капіталом.

Варто відзначити, що для окремих сегментів економіки пропонуються суто свої показники. Так, зокрема, для сільського господарства І.Ю. Велковою пропонується досліджувати, наприклад, витрати насіння на 1 ц зібраного врожаю чи витрати кормів у розрахунку на одиницю виробленої продукції [3, с. 50], але, на нашу думку, це лише створює надмірне інформаційне навантаження, що ускладнює процес аналізу.

Натомість запропонований нами набір критеріїв є доволі різнобічним і, на нашу думку, не перевантажений надмірними показниками.

Своєю чергою, як видно з табл. 2, нині ситуація у сфері торгівлі в жодному разі не є стабільною й навіть про значне поліпшення не йдеться взагалі. Так, ситуація з наявністю та динамікою робочого капіталу торговельних підприємств є критичною. За першим із запропонованих підходів до визначення робочого капіталу як різниці між власним капіталом та його використанням не на придбання оборотних коштів власний робочий капітал у підприємств торгівлі повністю відсутній. Навіть за більш оптимістичним варіантом розвитку подій, коли власні обігові кошти розраховуються як різниця між обсягом оборотних активів і поточних зобов'язань, рівень робочого капіталу в березні 2019 р. становив менше 30% (точніше 29,14%), а на кінець 2018 р. (для більшої співставності отриманих результатів) – 31,59%. Про що це може свідчити? На нашу думку, зважаючи на роль сектору

Таблиця 2

Аналіз показників, що характеризують ефективність управління оборотним капіталом торговельних підприємств України

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ВОК (ВК-НА), млрд грн	-80,18	-120,01	793,68	-278,26	-270,40	-250,64	-107,71	-109,44
ВОК (ОА-ПЗ), млрд грн	66,74	47,73	992,59	-25,74	3,36	43,96	21,08	19,45
КООА	х	х	1,79	1,84	1,79	1,87	х	х
КОЗ	х	х	7,41	6,99	6,83	6,87	х	х
КОДЗ	х	х	3,00	3,11	2,87	2,96	х	х
КОГК	х	х	26,83	23,88	24,59	28,37	х	х
МОА, %	5,11	6,09	7,27	8,08	6,65	6,54	х	х
РОА, %	0,02	-1,44	-14,03	-8,18	-0,35	1,59	5,02	1,09

х – показник неможливо розрахувати внаслідок відсутності даних на ресурсі Державної служби статистики України

Джерело: [1]

торгівлі у вітчизняній економіці й практично повну відсутність власних коштів в обороті, це схоже на міну вповільненої дії. Перші ж серйозні прояви світової економічної кризи (про яку зараз не говорить тільки лінивий) неодмінно мають вплинути на торгівлю, а вона, своєю чергою, може в подальшому викликати «ефект доміно» й спричинити серйозну перевірку вітчизняній економіці, яка і без того переживає непрості часи.

Спростувати таку думку можна спробувати з допомогою аналізу коефіцієнтів оборотності оборотних активів та їхніх складників. Так, з одного боку, простежується незначне прискорення обороту оборотних активів та їхнього грошового складника, однак з іншого – сповільнення обороту дебіторської заборгованості та запасів. Зважаючи на тотальне переважання останніх двох складників у структурі оборотних коштів торговельних підприємств, позитивна дія зростання оборотності оборотних коштів майже повністю нівельована.

Нестабільною є й ситуація з рівнем мобільності оборотних активів. Так, частка найбільш мобільних оборотних активів, якими є грошові кошти, починаючи з 2015 р. невпинно скорочується – з 8,08 до 6,54 відсоткових пункти, що ускладнює можливість підприємств швидко змінювати вектор своїх зусиль.

Своєю чергою, рентабельність використання оборотних активів нібито демонструє позитивну динаміку, однак абсолютні розміри даного показника і майже постійне його знаходження в межах від'ємних значень говорять нам про наявність проблем, які потребують глибокого та систематичного дослідження.

Висновки з проведеного дослідження. Таким чином, підсумовуючи результати даного дослідження, необхідно відзначити, що сфера торгівлі є надзвичайно вагомою для всієї економіки країни. Натомість роль оборотного капіталу для цієї сфери практично неможливо переоцінити, оскільки навіть у найгірших умовах співвідношення оборотного й основного капіталу не знижувалося з 1 до 4. Відповідно, від ефективності управління саме цим складником капіталу передусім і залежить ефективність діяльності всієї галузі. Своєю чергою, ситуація у цій сфері є доволі суперечливою. Так, з одного боку, простежується поступове зростання обсягу власних коштів, зростання доходів торговельних підприємств та збільшення обсягу грошових коштів, що дає привід стверджувати про поступове поліпшення ситуації у сфері торгівлі. А з іншого боку, підприємства цього сектору економіки практично позбавлені власних оборотних коштів, простежується низький рівень рентабельності використання оборотних активів та сповільнення обороту запасів та дебіторської заборгованості, що може свідчити, передусім, про зниження рівня конкурентоспроможності підприємств даного сектору. Вищевказані проблеми цього сектору разом із загальним впливом їхніх фінансових результатів на сукупний результат вітчизняних підприємств створюють загрозу стабільному існуванню всієї економічної системи країни, а тому потребують більш детального аналізу та негайного вирішення.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Документи Державної служби статистики України. Київ, 2019. URL: http://ukrstat.org/uk/operativ/menu/menu_u/sze.htm (дата звернення: 05.09.2019).

2. Лебедєва А.М. Методичні аспекти аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2015. № 1(78). С. 67–76.

3. Велкова І.Ю. Сучасні методики розрахунку показників ефективності використання оборотних активів підприємств АПК. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2013. Вип. 1(48). С. 46–51.

4. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз. Київ, 2008. 565 с.

5. Шинкар С.М. Дослідження ефективності використання основних елементів оборотних активів на підприємствах роздрібної торгівлі. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2013. Вип. 1(1). С. 149–155.

6. Кіндрацька Г.І. Економічний аналіз. Київ, 2008. 488 с.

7. Мних Є.В. Економічний аналіз діяльності підприємства. Київ, 2008. 513 с.

8. Полторак А.С. Оцінка ефективності використання оборотних активів на підприємствах сільського, лісового та рибного господарства України. *Агросвіт*. 2013. № 17. С. 60–64.

9. Іскра В.В. Оцінка ефективності використання оборотного капіталу українських агрохолдингів за допомогою моделі В.Г. Когденко. *Причорноморські економічні студії*. 2016. Вип. 10. С. 87–92.

10. Партута Т.О. Ефективність використання оборотних засобів підприємства. *Агросвіт.* 2012. № 13. С. 62–68.

REFERENCES:

1. Publikatsiia dokumentiv Derzhavnoi Sluzhby Statystyky Ukrainy [Publication of documents of the State Service of Statistics of Ukraine]. Available at: http://ukrstat.org/uk/operativ/oper_new.html (accessed 18 August 2019).

2. Lebedieva A. M. (2015) Metodychni aspekty analizu efektyvnosti vykorystannia oborotnykh aktyviv pidpryiemstva [Methodical aspects of analysis of efficiency of use of current assets of the enterprise]. *Foreign Trade: Economics, Finance, Law*, vol. 1, no. 78, pp. 67–76.

3. Velkova I. Yu. (2013) Suchasni metodyky rozrakhunku pokaznykiv efektyvnosti vykorystannia oborotnykh aktyviv pidpryiemstv APK [Methodical aspects of analysis of efficiency of use of current assets of the enterprise]. *Bulletin of socio-economic research*, vol. 1, no. 48, pp. 46–51.

4. Tsal-Tsalko Yu. S. (2008) Finansovyi analiz [Financial analysis]. Kiev. (in Ukrainian)

5. Shynkar S. M. (2013) Doslidzhennia efektyvnosti vykorystannia osnovnykh elementiv oborotnykh aktyviv na pidpryiemstvakh rozdribnoi torhivli [Investigation of the efficiency of use of the basic elements of current assets at retail enterprises]. *Economic strategy and prospects for development of trade and services*, vol. 1, no. 1, pp. 149–155.

6. Kindratska H. I. (2008) Ekonomichnyi analiz [Economic analysis]. Kiev. (in Ukrainian)

7. Mnykh Ye.V. (2008) Ekonomichnyi analiz diialnosti pidpryiemstva [Economic analysis of the enterprise]. Kiev. (in Ukrainian)

8. Poltorak A. S. (2013) Otsinka efektyvnosti vykorystannia oborotnykh aktyviv na pidpryiemstvakh silskoho, lisovoho ta rybnoho hospodarstva Ukrainy [Assessment of the efficiency of the use of circulating assets at the enterprises of agriculture, forestry and fisheries of Ukraine]. *Agro-world*, vol. 10, pp. 60–64.

9. Iskra V. V. (2016) Otsinka efektyvnosti vykorystannia oborotnoho kapitalu ukrainskykh ahrokholdynhiv za dopomohoiu modeli V.H. Kohdenko [Estimation of Working Capital Efficiency of Ukrainian Agro Holdings Using the VG Model Kogdenko]. *lack Sea Economic Stud*, vol. 10, pp. 87–92.

10. Partuta T. O. (2012) Efektyvnist vykorystannia oborotnykh zasobiv pidpryiemstva [Efficiency of the working capital of the enterprise]. *Agro-world*, vol. 13, pp. 62–68.

Shcherban Olena
Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of Finance and Credit
Kharkiv Institute of Finance
Kyiv National University of Trade and Economics
Chemchykalenko Ruslan
Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of Finance and Credit
Kharkiv Institute of Finance
Kyiv National University of Trade and Economics
Kalinenko Anastasiia
Student
Kharkiv Institute of Finance
Kyiv National University of Trade and Economics

ASSESSMENT OF THE CURRENT CAPITAL MANAGEMENT OF TRADING ENTERPRISES

The purpose of the article. The article analyzes the state of management of working capital of trading enterprises. It is demonstrated that on the average in the country more than 51% of total funds of domestic enterprises concentrated in working capital is understandable the importance of this problem in the whole country. Considering the fact that in the sphere of wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles, the share of working capital reached almost 87% as of 01.01.2019, we can conclude that the efficiency of operation depends primarily on the efficiency of managing these funds. enterprises according to the economic sector. At the same time, taking into account the fact that the sixth part of the net profit is formed in the trade and repair of motor vehicles, it is impossible to overestimate the influence which makes the management of working capital of enterprises of the aforementioned sector of economy above the welfare of the country as a whole, which again confirms relevance of the topic of this study.

Methodology. This study is based on the use of tools for economic analysis of statistics of domestic enterprises in wholesale and retail trade with respect to the impact on their financial condition of working capital management efficiency.

Results. It is established that efficiency of activity of the whole branch depends on efficiency of management of this particular component of capital. It has been determined that, on the one hand, there is a gradual increase in the volume of own funds, an increase in the income of trading enterprises and an increase in the volume of funds, which gives rise to the gradual improvement of the situation in the sphere of trade. On the other hand, the enterprises of this sector of the economy are practically deprived of their working capital, there is a low level of profitability of the use of current assets and a slowdown in inventory turnover and accounts receivable, which may indicate, first of all, a decrease in the level of competitiveness of enterprises in this sector. It was found that the most difficult for the trade enterprises was the period from 2013 to 2016, when the enterprises showed not only the presence of net loss, but also the complete lack of equity. In turn, the aforementioned problems pose a threat to the stable existence of the country's economic system and therefore require more detailed analysis and immediate resolution.

Value/originality. It is substantiated that consideration of the influence of all the above factors on the rendering of operational activity of domestic enterprises of the sphere of trade should contribute to increase of efficiency of this activity, but for the reasoned and effective use of them it is necessary to further check and extend both the horizon of analysis and the list of factors of influence.